

номінативних одиниць (110 у 56 творах 39 грецьких авторів; 123 у 57 творах 31 римського автора). Встановлюється співвіднесеність лексем із певним літературним жанром.

На структурному рівні здійснюється сегментація номінативних одиниць за словотвірними, синтаксичними та семантичними ознаками, їх компонентний аналіз та моделювання структури ЛСГ.

На лінгвокогнітивному рівні встановлюється ім'я концепту (*κύκλος* та *суснус / olor*); визначається образна, архетипова, символічна та прототипова складові концепту; його ядро, навколоядерний шар та периферія. Здійснюється категорійний аналіз. Моделюються та зіставляються грецький і римський варіанти концепту. Визначається місце концепту у грецькій та римській картинах світу.

Подальше дослідження передбачає моделювання та зіставлення грецького і римського варіантів концепту ПТАХ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воробйова О.П. Концептологія в Україні : здобутки, проблеми, прорахунки / О.П. Воробйова // Вісник КНЛУ. – Сер. Філологія. – 2011. – Т. 14. – №2. – С. 53–64.
2. Казимир І.І. Концепт ПТАХ у мовній картині світу українського народу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню кандидата філол. наук : спец. 11.02.02 “українська мова” / І.І. Казимир. – Харків, 2007. – 25 с.
3. Красных В.В. “Свой” среди “чужих”: миф или реальность? / Виктория Владимировна Красных. – М. : ИТДГК “Гнозис”, 2003. – 375 с.
4. Пашкова Н.І. Номінативні моделі культурного артефакту ДІМ у мовах карпатського ареалу балкано-слов'янського континууму : Монографія / Надія Ігорівна Пашкова. – К. : Вид. Центр КНЛУ, 2014. – 277 с.
5. Пименова М.В. Концептуальные исследования : Введение : Учебное пособие / М.В. Пименова, О.Н. Кондратьева. – М. : Флинта : Наука, 2011. – 176 с.
6. Скребцова Т.Г. Когнитивная лингвистика : Курс лекций / Татьяна Георгиевна Скребцова. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ, 2011. – 256 с.

ФЕНОМЕН МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ В КОНТЕКСТІ ЯПОНСЬКОГО СОЦІУМУ

Грикун Ю.

Київський національний лінгвістичний університет

В Японії, де протягом останніх десятиліть інтенсивно проходять процеси інтернаціоналізації та глобалізації, проблема мультикультуралізації набула особливої актуальності через неможливість уникнення міжкультурних впливів, контактів, що певним чином трансформує світоглядну парадигму японців.

Останнім часом бурхливі процеси інтернаціоналізації стимулюють певну частину населення Японії до більшої відкритості універсалістичним, глобалізаційним процесам. Як зазначає японський дослідник Е.Огума [Oguma

2002, с. 343], причина, з якої у сучасній Японії виступають за «інтернаціоналізацію» люди різних політичних поглядів, полягає у тому, що така риса, як «замкненість», не відповідає інтернаціональному статусу Японії. Таким чином, Японія опинилась у ситуації невизначеності між двома позиціями – *теорією гомогенності нації* (міф про гомогенність нації був домінантним у Японії до поразки у війні 1945р.), що була націлена на захист країни, поки вона була слабкою, і *теорією змішаної нації*, що була націлена на активну комунікацію із «зовнішнім світом», коли Японія стала могутньою державою. Тож, зважаючи на збільшення присутності міжнародних економічних сил в Японії популярність теорії гомогенності нації як відображення «чистоти крові» поступово знижуватиметься, натомість більш популярною стане теорія змішаної нації. Останнє можна також вважати пов'язаним із питанням «змішаного етногенезу» японської нації. Зауважується, що теорія змішаної нації, котра набула особливої популярності у воєнні роки (1931 – 1945 рр.), стверджує, що від початку і до кінця японська нація являє собою результат змішення азійських націй, при цьому представники західних культур розцінювалися як чужорідні елементи [там само, с. 257]. Останнє, на наш погляд, можна пояснити досить пізнім – порівняно із азійським – проникненням носіїв західної культури до Японії. Як видно, остання ремарка містить культурно-націоналістичні прояви (теорія унікальності японської нації «ніхондзінрон»), проте це дає змогу припустити, що азійські нації дійсно сприймаються японцями як «відносно чужорідні».

В епоху глобалізації та інтенсифікації міжкультурних контактів японська етнічна картина виглядає дещо інакше. Нижче, керуючись даними дослідження Й.Сугімото [Сугімото 2003, с. 187 – 188], наведемо по-своєму цікаву класифікацію типів «японців». Дослідник запропонував схематичну піраміду, верхівку якої посідає малочисельна група, що найменована «Японці 1-ї категорії» (“first-class Japanese”), тобто «чисті японці», нижче розташована більш чисельна група «Японців 2-ї категорії» (“second-class Japanese”), далі – група іноземців, що натуралізувалися (denizens), основу піраміди становить група «японців, що перебувають на периферії відносно японського “світу”», а це означає, що стати «японцями» у даному випадку можливо лише через монокультурну асиміляцію. Останні дві групи розділяє фактор наявності / відсутності громадянства. Таким чином, можна виділити два підходи до даної проблеми. Отже, у першому випадку лише відповідність усім критеріям, що є складовими «японістичності» («Japaneseness») (*національність, етнічне походження, мовна компетенція, місце народження, постійне місце проживання, суб'єктивна ідентичність, рівень освіченості в галузі культури*), уможливило входження до категорії «чистих японців», котра, як зазначалося, малочисельна, однак може зростати завдяки процесові монокультурної асиміляції, що, врешті, вимагає культурної гомогенності. У другому випадку відповідність лише декільком критеріям розцінюється як достатня умова для того, щоб вважатися «мультикультурним японцем». Тож, остання категорія зростає завдяки процесу сприйняття мультикультуралізму, що уможливило співіснування багатьох субкультур.

Таким чином, Японія під впливом процесів інтернаціоналізації та глобалізації почала втрачати статус «гомогенної держави» у культурному, етнічному контекстах, тому вбачається доцільним розглядати трансформації у сучасному японському соціокультурному дискурсі та проблему ідентичності крізь парадигму мультикультуралізму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Oguma, Eiji. A Genealogy of “Japanese” Self-Images. – Melbourne: Trans Pacific Press, 2002. – 435 p.
2. Sugimoto, Yoshio. An Introduction to Japanese Society / 2-nd edition. – NY: Cambridge University Press, 2003. – 316 p.

БІЛІНГВІЗМ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Гриневич О.Л.

Київський національний лінгвістичний університет

Різноманітність мов та їх тісний взаємозв'язок змушують людей вивчати іноземні мови. Вивчення іноземних мов сприяє налагодженню комунікації, інформаційному та економічному обміну, а також збагаченню власної культури за рахунок привнесення частки культури мови, яка вивчається. Подібний культурний та мовний обмін отримує нового забарвлення завдяки глобалізації світового суспільства.

Основними формами прояву глобалізаційних процесів є міжнаціональні шлюби та зростаюча необхідність вивчати іноземні мови для різних цілей їх використання. [6, с.15-21]

Бенджамін Лі Уорф вважав, що кожна мова має сильний вплив на його носіїв. Хоча рідна мова важлива для кожного носія, це не означає, що він не може прийняти інші мови. [15]

Таким чином, з'являються сприятливі умови для білінгвізму.

Під **білінгвізмом** розуміють володіння двома мовами, коли обидві мови достатньо часто використовуються в комунікації.

Л.Л. Нелюбін називав білінгвізмом однакове володіння двома мовами. [8, с.94]. Відповідно до А.Д. Швейцера перша мова – рідна, а друга – нерідна, але яка широко використовується етнічною спільнотою. [10, с.78]. В.Ю. Розенцвейг зазначав, що: "Двомовність означає володіння двома мовами та регулярне переключення з однієї на іншу відповідно до ситуації спілкування". [9, с. 5-24].

Л. В. Щерба виділяє *чисту і змішану двомовність*. Відповідно до цього мова засвоюється у співставленні з рідною, або як її використовують носії. [11, с.62]

Відповідно до С.І Маніної існує *масовий і індивідуальний білінгвізм*, кожен з яких може бути природним або набутиим. [5, с. 82-85]

Існує *професійний білінгвізм*. Його представник – перекладач. Для білінгвізму цього типу важливий функціональний статус вживаних мов та їх типологічна близькість. Переклад вимагає одночасну активізацію обох мов. Тому звичайний білінгвізм можна визначити як білінгвізм статичний, а